

Luo / Muokkaa

Lähetä

Lausunnonantajat

Yhteenveto

Sähköisten viranomaisaineistojen arkistoinnin ja säilyttämisen palvelukokonaisuus

Sähköinen arkistoinnin palvelukokonaisuus

Lausunnonantajia: 1 ▼

Puollatko SAPA-palvelukokonaisuuden toimeenpanoa? *

- ☐ Puollan
- ☐ Puollan muutoksin (muutokset kuvattu muualla lausunnossa)
- ☐ Vastustan (perustelut annettu muualla lausunnossa)

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

Puollan muutoksin (muutokset kuvattu muualla lausunnossa)

Miten ehdotettu julkisen hallinnon yhteinen arkistointipalvelu vaikuttaisi organisaatiossasi?

- ☐ Kustannuksia säästyisi selvästi
- ☐ Kustannuksia säästyisi jonkin verran
- ☐ Kustannuksissa ei tapahtuisi merkittävää muutosta
- ☐ Kustannukset lisääntyisivät

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

Kustannukset lisääntyisivät

SAPA toimeenpanosuunnitelma

Lausunnonantajia: 1 ▼

Yleiset kommentit ja huomiot toimeenpanosuunnitelma-dokumenttiin

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

SAPA-palvelu on julkisen hallinnon aineistojen käytettävyyden edistämiseksi sinänsä kannatettava. Palvelukokonaisuuden kuvaus olisi kuitenkin saanut olla selkeämpi ja tiivistetymppi. Molemmat dokumentit ovat paikoin vaikealukuisia ja jopa ristiriitaisia. Kuvaus painottuu asianhallintaan,

vaikka sähköinen hallinto tuottaa moninaisia aineistoja. SAPA-palvelun suhdetta OKM:n Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen tulevaan Tutkimus-PAS-ratkaisuun olisi ollut syytä avata.

Toistaiseksi jää epäselväksi, missä määrin Ilmatieteen laitoksen kaltainen palvelu- ja tutkimuslaitos pystyisi SAPA-palvelua hyödyntämään. Palvelun todetaan alkuvaiheessa keskittyvän järjestelmiin, jotka jo täyttävät SÄHKE2-vaatimukset ja joilla on arkistolaitoksen lupa sähköiseen säilyttämiseen ts. lähinnä asianhallintajärjestelmiin. Tällaista Ilmatieteen laitoksella ei ennestään ole, ja käyttöönottokustannukset olisivat mittavat, erityisesti suhteutettuna asioiden hyvin vähäiseen määrään.

Toisaalta todetaan kaikenlaisilla aineistoilla, kuten rekisteritiedoilla ja tutkimusaineistoilla, olevan säilytystarpeita, SAPA-palvelussa säilytettävän monimuotoisia aineistoja sekä palvelun käyttöönoton olevan pysyvästi säilytettävien aineistojen osalta pakollista.

Ilmatieteen laitos ei juurikaan tuota perinteistä asiakirjatietoa vaan ennen kaikkea erilaista numeraalista, erityisesti relaatiotietokantaan tallennettavaa havainto- ja mittaustietoa, tämän tiedon tuottamiseen ja käsittelyyn liittyvää tietoa ja tuloksena syntyviä tuotteita. Toiminnan luonteesta johtuen (24t/7vrk operatiivinen, ilmastotutkimus jne.) osa tiedosta on jatkuvassa operatiivisessa käytössä ja myös vanhempaa tietoa käytetään. Toimintavarmuuden takaamiseksi laitoksen on syytä vastata itse myös pitkäaikaissäilyttämisestä tiettyjen kriittisten aineistojen osalta.

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden vaikutuksiin (luku 3)

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

Keskitetyn ratkaisun hyödyntäminen edellyttää entistä kattavampaa tiedonhallinnan kokonaissuunnittelua organisaatioissa. Keskitetty arkistointiratkaisu edellyttää mm. metatietojen tuottamista palvelun vaatimassa muodossa, mikä ei toteudu ilman lisäresurssointia sekä ohjaukseen että vaadittavien (lisä)tietojen tuottamiseen aineistoja tuottavissa organisaatioissa.

SAPA-palvelu ei tulisi poistamaan Ilmatieteen laitokselta tarvetta kehittää ja ylläpitää ainakin osin myös omia, erillisiä tallennus- ja pitkäaikaissäilytysratkaisuja. Esim. sääpalvelujen tuotantojärjestelmän ylläpito on IL:n ydintoimintaa.

Kommentit ja huomiot lainsäädännön muutostarpeisiin (luku 4)

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

Tiedonhallinnan ohjausvastuiden, ts. uuden yleislain ja lain Kansallisarkistosta, säätäminen olisi tarpeen ennen kuin uusista palveluista, mukaan lukien SAPA-palvelusta päätetään. Nyt valmistellaan samanaikaisesti, vaihtuvien työryhmien toimesta sekä suurta lainsäädännön uudistusta että esim. tätä palvelukokonaisuutta, jonka yhteydessä pyydetään kannanottoja myös ohjausvaltuuksiin ts. em. lainsäädäntöuudistukseen.

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden toimeenpanoon (luku 5)

Tarvitaan riittävä siirtymäaika.

Arvioi vaiheistuksen tarpeellisuutta ja kiireellisyyttä

- ☐ Ainakin skenaario I toteutus tarvitaan nopeasti
- ☐ Pelkkä skenaario I ei riitä, myös skenaario II työn alle pian
- ☐ Laajin skenaario III tarvitaan, skenaariot I ja II eivät riitä

Kommentit ja huomiot palvelukokonaisuuden hallintaan ja ylläpitoon (luku 6)

Mikä on oikea taho ohjaamaan sähköisen arkistoinnin kokonaisuutta?

- ☐ Opetus- ja kulttuuriministeriö
- ☐ Valtiovarainministeriö
- ☐ Oikeusministeriö
- ☐ Muu, mikä?

SAPA arkkitehtuurikuvaus

Lausunnonantaja: 1

Yleiset kommentit ja huomiot arkkitehtuurikuvaus-dokumenttiin

Kommentit ja huomiot Skenaario I: Pysyvään säilytykseen reitittävä SAPA

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

Ilmatieteen laitoksella on hyvin vähän tarvetta Sähke2-normin mukaisten aineistojen pysyvään säilyttämiseen keskitetyssä ratkaisussa. Ilmatieteen laitoksella ei ennestään ole Sähke2-normin mukaista järjestelmää, ja käyttöönottokustannukset olisivat mittavat, erityisesti suhteutettuna asioiden hyvin vähäiseen määrään.

Kommentit ja huomiot Skenaario II: Kaiken aineiston SAPA

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

Skenaariossa viitataan PAS-palvelulle rinnakkaisiin muihin tallennusratkaisuihin, joihin voitaisiin tallentaa mm. muita kuin Sähke2-normin mukaisia aineistoja. Monikäyttöisen tallennuspalvelun kehittäminen on kannatettavaa. Suhde Tutkimus-PAS-ratkaisuun? Skenaario II vaatii vielä täsmentämistä.

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

Skenaario III on kuvattu niin yleisellä tasolla, että siihen on vaikea ottaa kantaa.

Kommentit ja huomiot hallintamalliin (luku 5)

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

Hallintamallissa arveluttaa, toimiiko hajauttaminen eri hallinnonalojen ja toimijoiden vastuulle, vaikka yhteistyötä nykyistä enemmän tehtäisiinkin ja resursseja sekä valtuuksia lisättäisiin. Riittääkö esitetty neuvottelukunta kokoavaksi elimeksi? Neuvottelukuntaan tarvitaan myös aineistoja tuottavien tutkimuslaitosten edustus. Joka tapauksessa molempien ministeriöiden ohjaus on välttämätön.

Käytännössä malli edellyttäisi arkistolaitoksen (jatkossa Kansallisarkiston) resurssien huomattavaa lisäystä. Samalla arkistolaitoksen näkökulman tulisi laajentua kulttuuriperintöaineistojen säilymisen varmistajasta tiedon koko elinkaaren hallintaan myös muutoin kuin asianhallinnan näkökulmasta. Tämä edellyttää arkistonäkökulman ohella hallinnon ja mm. tutkimuslaitosten operatiivisen toiminnan ja sen tarpeiden huomioimista. SAPA-palvelukokonaisuuden kuvaus on kovin arkistonäkökulmasta kirjoitettu.

Kommentit ja huomiot kustannus- ja hyötytarkasteluun (luku 6)

Ilmatieteen laitos

4.3.2016

SAPA-kustannus-hyötytarkastelu perustuu paljolti paperipohjaisen arkistoinnin ja sähköisen säilyttämisen kustannusten vertailuun. Ilmatieteen laitoksen asianhallinnassa syntyvät asiakirjamäärät ovat niin pieniä, että paperitulostus on itse asiassa sähköistä säilyttämistä huomattavasti edullisempaa (kun mukaan lasketaan asianhallintajärjestelmän hankintakustannukset) vaikkei toki toimiva ratkaisu olekaan. Sen sijaan ydintoiminnan tuottamat massiiviset tietoaineistomäärät ja toiminnan luonteesta johtuva käsittelytarve (laskenta) johtavat siihen, ettei paperitulostus ole vaihtoehto.

SAPA-kustannus-hyötytarkastelu lähtee myös ajatuksesta, että keskitetyn säilytysratkaisun ansiosta organisaatiot eivät tarvitsisi omia arkistoratkaisuja. Tämä ei pidä paikkaansa. Kustannus-hyötytarkastelu tulee tehdä virastokohtaisesti, kunkin viraston erityistarpeet huomioon ottaen.

Kustannusvaikutusten arviointi on tässä vaiheessa mahdotonta, kun emme tiedä, mitä järjestelmämuutoksia SAPA-siirrot mahdollisesti edellyttäisivät tai mitä vaatimuksia pitkäaikaissäilyttämiselle mahdollisesti tullaan asettamaan siinä tapauksessa ja siltä osin kuin organisaatio huolehtisi siitä itse.

Mene edelliselle sivulle